

S. Sayısı : 238

Ticarette tağşişin meni ve ihracatın murakabesi ve korunması hakkındaki kanuna ek kanun lâyihası ve İktisat, Adliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/525)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar müdürlüğü

Sayı : 6/1359

27 - IV - 1936

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Ticarette tağşişin meni ve ihracatın murakabesi ve kontrolü hakkındaki 1705 sayılı kanuna zeylen İktisad vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 21 - IV - 1936 tarihli toplantısında tadilen Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Başvekil

İ. İnönü

Ticarette tağşişin meni ve ihracatın murakabesi ve kontrolü hakkındaki 1930 tarihli ve 1705 sayılı kanuna ilâvesi teklif olunan ilişik maddeler esbabı mucibesile

«Ticarette tağşişin meni ve ihracatın murakabesi ve korunması hakkında» 1930 yılında, Yüksek Kamutayca kabul buyurulmuş olan 1705 sayılı kanun:

Bu günkü güdümlü ekonomi politikamız ve durumumuz icapları,

Dünya ticaret politikası ve şartlarının almış olduğu şekil,

Rakib ve ileri memleketlerin çalışma tarzı,

Sürat ve dikkatle başarmak istediğimiz ekonomik kalkınmamız ve yenmek kararında olduğumuz, dahili harici müşküller bakımından, ihtiyacını duyduğumuz bir çok hükümlerden mahrum bulunmaktadırlar.

Ferdin sadece şahsî menfaat hisleriyle müteharrik olduğu ve bu suretle müteharrik kalması gerektiği fareziyesine dayanan liberal ekonomi sistemi, bu gün sadece:

Sömürgelerde,

Sömürge durumunda illerde,

Erişkin çağa ermemiş memleketlerde, geçen veya sürümüne çalışılan kalp akçedir.

Bu gün bütün ileri memleketlerin müşterek telâkkisi cemiyet olmadan fert olmadığı, ve ferdin ancak muayyen bir cemiyette muzaf fert olduğudur. Binnetice ferdin menfaati, cemiyetin menfaati diye bir şey yoktur: hukukta ve işte bir tek menfaat vardır ki, o da milletin bütün efradını şamil olan yüksek menfaattir.

Teşkilâtını ve dimağını kötü ve yabancı göreneklerden tamamen temizlemiş ve en ileri telâkkî ile büyük işine koyulmuş olan Türk milletinin ekonomik bünyesini, bir çok memleketlerde yapıldığı gibi, bizde de Büyük Kamutayın alacağı isabetli tedbirlerle siyanet etmesi zamanının geldiğine kaniim.

Bu memleketin endüstrileşmesi, ekonomik cihazlarını tamamlaması, ve kısaca Kamâlizmin kendisine verdiği sağlam temel üzerine hakikî refah ve eşşic medeniyet yapısını kurabilmesi için, işe çağırıldığı vatandaşların en başında ihracatçı tüccarlarımız vardır.

Ödeme paramız, harice ihraç edebileceğimiz mallarımızdır. Memleket dahilinde bu malları hazır-

layanlar, bunların dış ülkelerde, Yeni Türkiye çalışmasının teknik mükemmeliyeti, Türk doğruluğunun şüphe götürmez tamlığı hakkında, alıcılara mütemadî fikir verecek birer vasıta da teşkil ettiğini, daima hatırlamak mecburiyetindedirler. Memleketi için bu kadar vasi ve bu kadar mütevali hizmet ve propaganda yapabilmek talii, tüccar ve müstahsillerimiz haricinde hiç bir vatan-daş için mevcud değildir.

Her ihracatçı tüccar, bu büyük ülkü ile hazırlanmış millî mahsulün, hariçte en iyi şeraitle plâsmanı vazifesini almış adam demektir. Memleketin yedi emindir. İktisadî sahada, her biri memleketin, birer elçisidir. İyi çalışması, doğruluğu, ticarî ahlâkı, gösterdiği teknik kabiliyet, her defasında bütün memleketi hakkında hüküm vermeye ve verdirmeye vesile olan adamdır.

Bu vaziyette ve bu derecelerde üstün ve millî mahiyette vazife almış bir fertte bazı şeraitin aranmasından daha tabîî bir şey olamaz.

Teklif edilen maddelerin bir kısmı bu mülâhazaya müstenid bulunmakta ve istikameti ve ticarî ahlâkı darbrı mesel halinde olan Türk ihracatçının şöret ve muvaffakiyetini masun tutmak ve ebedileştirmek noktasından büyük ehemmiyeti ihtiva etmektedir.

Kanun lâyihasının diğer maddeleri aşağıdaki mülâhazalardan doğmuş bulunmaktadır.

Bu günün ihracat tekniği ve rekabet mücadelesi karşısında, rasyonel bir çalışma ve teşkilâta dayanmayan, ciddî inkişafı, ve verimli bir ihracat ticareti mevzu bahis olamaz. Bu günün tekniği yalnız, yetiştirilene satmak değil, satılabilen malları, satılabilecek şekil, tarz ve miktarlarda yetiştirip, rasyonel ve plânlı şekilde satışa arz etmektir.

Teklif edilen maddeler bu istikamette plânlı bir ilerleyiş temini maksadını istihdaf etmektedir.

Murakabe ve kontrol masrafları için 65 000 liralık bir tahsisat istenilmiştir.

Lâyiha esaslarının, son Türk ticaret, ve sanayi odaları kongresinde kabul edilmiş temennilere de cevap teşkil ettiğini ilâve ederek Yüksek Kamutayca ehemmiyetile mütenasib bir telâkki ile karşılanacağı kanaatimi de arzda zevk duyarım.

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.

İktisad encümeni

Karar No. 28

Esas No. 1/525

13 - V - 1936

Yüksek Reisliğe

Ticarette taşışın menî ve ihracatın murakabesi ve kontrolü hakkındaki 1705 sayılı kanuna ek olarak İktisad vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 21 - IV - 1936 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sevki kararlaştırılan kanun lâyihası encümenimize verilmekle İktisad vekili hazır olduğu halde okundu ve görüşüldü.

Verilen izahattan ve lâyihanın mucip sebeplerinden anlaşıldığına göre lâyiha Türkiye'nin dış ticaretile meşgul olanları; memleketin bu husustaki yüksek menfaatlerini göz önünde tutarak daimî bir murakabe ve kontrole tâbi kılmak ve bu maksatla daha evvelden bunların içtimai ve ticarî ahlâklarını ve mazilerini tetkik ederek ruhsatname almağa mecbur tutmak gibi inzibatî

hükümleri ihtiva etmektedir. Keyfiyeti inceleyen encümenimiz lâyihanın esaslarını çok yerinde bulmuş ve memleketimizin dış ticareti gibi ekonomi hayatımızın temelini teşkil eden bir safhanın başı boş bırakılmayarak umumî bir kontrol altında cereyan etmesini temine matuf olan lâyihayı esas itibarile muvafık bulmuş ve bazı maddeleri aynen bazıları da sebepleri aşağıda yazılı tadilât ile kabul etmiştir.

Birinci madde : Maddenin, ihracat ticaretile meşgul olmak isteyen tacirlerin ruhsatname almak mecburiyetine aid hükmü ihtiva eden, birinci fıkrası aynen kabul edilmiş ancak bu ruhsatnamelerin üç senede bir yenilenmesi murakabede müessiriyeti arttıracığı düşünülerek

bu maksada göre Hükümetin de muvafakatile yeniden bir fıkra ilâve edilmiştir. İstisnaya aid ikinci fıkra küçük bir tavzih ile tadilen kabul edilmiş, idareten yapılması her zaman mümkün olan ruhsatnamelere sıra numarası koymak, bir suretini dosyada muhafaza etmek hükümlerini ihtiva eden son fıkra ise maddeden çıkarılmıştır.

İkinci madde : Ruhsatname alacak tüccarın ahlâkî ve ticarî evsafına ve riayet etmesi lâzım gelen şeraite aid olan bu maddenin 1, 2, ve 3 nü fıkraları eynen kabul edilmiştir.

Teminat vermek mecburiyetine aid olan 4 nü ve yapılacak nizamnamelere riayeti ve teş-edilecek birliklerin girmek taahhüdünü tazamun eden beşinci fıkralar kısmen lüzumsuzluğuna kısmen de umumî bir fayda temin etmeyeceği mülâhazasına binaen encümence maddeden çıkarılmıştır.

Ruhsatname alacak müessese hükmi şahsiyet olduğu takdirde yapılacak muameleyi gösteren fıkranın son kısmı ufak bazı tavzihatla aynen kabul edilmiştir.

Üçüncü madde : aynen kabul edilmiştir.

Dördüncü madde : İhracat ticaretile meşgul olanların ruhsatnamelerinde yazılı olmayan malları ihraç edemeyeceklerine dair olan bu madde hükmü aynen kabul edilmiştir. Ancak ruhsatnamesinde yazılı mallardan başka bir cins mal ihraç etmek isteyenleri bundan menetmemek için İktisad vekâletine müracaatle ruhsatnamelerine yeni ihraç edecekleri malları kaydettirebilmeleri hükmü bir fıkra olarak maddeye ilâve edilmiştir.

Beşinci madde : küçük bir ibare tashihile aynen kabul edilmiştir.

Altıncı, yedinci ve sekizinci maddeler ihracat tacirleri arasında birlikler teşkili ve bu birliklerin faaliyetleri mevzuuna müteallik olup encümence bu maddeler yerine sadece Hükümetin lüzum gördüğü mmtakalarda bazı maddeler ihracatına aid birlikler kurabilmesi salâhiyetine aid olmak üzere altıncı madde olarak yeniden bir madde yazılmış ve bu maddede birliklerin statülerine girebilecek bazı hükümler gösterilmekle iktifa edilmiştir.

Lâyihanın 9 nü maddesi aynen kabul edilmekle beraber tertib itibarile 13 nü madde olmak üzere lâyihanın sonuna nakledilmiş, lâyi-

hanın 10 nü maddesi 7 nü madde olarak aynen kabul olunmuştur.

Sekizinci madde : lâyihanın 11 nü maddesi olup baş tarafına bir tavzih ilâvesile kabul edilmiştir.

Lâyihanın 12 nü maddesi : ikinci fıkrası kâmilen çıkarılmak ve birinci fıkrasında takdire taallük eden hükümler kaldırılmak ve tavzihler yapılmak suretile 9 nü madde olarak kabul edilmiştir.

Lâyihanın 13, 14, ve 15 nü maddeleri 10, 11 ve 12 nü madde olarak aynen kabul edilmişlerdir. Lâyihadada tayyedilmiş olan 6, 7 ve 8 nü maddelere mütenazır hükmü havi bulunduğu cihetle 16 nü madde de tayyedilmiştir.

Lâyihadaki 17 nü madde 14 nü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Lâyihadaki birinci muvakkat madde halen ihracat ticaretile uğraşanları birden bire müstesab haklarından mahrum etmemek maksadile tadilen ikinci muvakkat madde de aynen kabul edilmiştir. Kanunun meriyeti tarihini gösteren lâyihadaki 18 nü madde kanunun neşriyle beraber ihracat ticaretinde birden bire müşkülâta uğranılmamak ve ruhsatname almaya kadar ihracat durdurulmamak maksadile 5 nü madde hükmünün kanunun neşrinden 6 ay sonra tatbik edileceğine dair bir fıkra ilâvesi suretile 15 nü madde olarak ve lâyihanın 19 nü maddesi aynen 16 nü madde olarak kabul edilmiştir.

Havalesi mucibince diğer encümenlere tevdi edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

İktisad E. Reisi	M. M.	Kâtib
Tekirdağ	Giresun	Niğde
Ş. Kesebir	İs. Sabuncu Dr. R. Ferid Talay	
Aza	Aza	Aza
Afyon Karahisar	Eskişehir	Seyhan
Berç Türker	E. Sazak	Esmâ Nayman
Aza	Aza	Aza
Samsun	Gümüşane	Maraş
Ali Tunalı	E. Servet Tör	Kemal Kusun
Aza	Aza	Aza
Ankara	Kayseri	Aydın
E. Demirel	S. Demirezen	H. Alataş
Aza	Aza	Aza
İzmir	Edirne	Konya
Benal Arman	M. Boysan	H. Dikmen

T. B. M. M.
Adliye encümeni
Karar No. 45
Esas No. 1/525

22 - V - 1936

Yüksek Reisliğe

Ticarette tağşişin menî ve ihracatın murakabesi ve korunması hakkındaki 1705 sayılı kanuna ek olarak İktisad vekilligince hazırlanan ve Bagvekâletin 27 - IV - 1936 tarih ve 6/1359 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası havalesi mucibince Adliye encümenine verilmekle İktisad vekili huzur ile lâyiha İktisad encümeninin değişiklikleri ve esbabı mucibe lâyiha ve mazbataları ile birlikte okunarak görüldü :

1705 sayılı kanun, ticarette tağşişin menî ve ihracatın murakabe ve korunmasında Hükûmete murakabe hakkı tanıyan ve bu maksatla rızamname ve kararnamelerle tedbirler almaya salâhiyet veren hükümleri ve ceza müeyyideleri de muhtevî bulunmuş ise de tatbikatın verdiği tecrübe, ticaretimizin dış pazarlarda rağbetini arttırmak ve iş görenlerin emniyetini tereddütsüz surette kazandırmak için teklif edilen lâyiha ile bir takım yeni hükümlerin konmasını ihtiyac halinde meydana çıkarılmış olduğundan teklif edilen lâyihası encümenimiz de esas itibarıyla kabul ve tasvib etmiştir.

En basit ticaret işlerinde dürüstî ile hareket etmenin lüzumu açık bir hakikat olup memleket içinde cereyan eden muamelelerde bile sıhhat ve ihtikâr bakımlarından pazara çıkarılan malların, halkın zarurî ihtiyaçlarına yarayanları hakkında umumî hıfzıssihha ve belediye kanunlarıyla kontrol ve narh koymaya ve memlekette yapılan sanayi mamulâtının satış ve maliyet fiyatlarını kontrol ederek fiat tesbitine salâhiyet veren kanunlar mevcut olduğuna göre ihraç mallarımızın tağşişine meydan verilmemesi yolunda daha geniş bir salâhiyetle murakabe hakkı tanınması ve bunların ceza tehdidi altına alınması memleket iktisadiyatının yükselmesi için çok lüzumlu olduğuna ve şahısların haksız kazançlarına yurdun büyük menfaatlerinin feda edilmesine meydan vermemek pek tabii olduğuna binaen ihracat

ticaretinin bir takım kayıtlara bağlanmasını encümenimiz çok yerinde bir tedbir saymış ve bu esaslar dairesinde lâyihanın maddeleri üzerinde sebepleri aşağıda yazılı olduğu üzere bazı değişiklikler yapmıştır.

Lâyihanın birinci maddesinde ihracat ticaretiyle meşgul olmak isteyenlerin İktisad vekâletinden üç sene müddetle ruhsatname almaları mecburiyeti yazılıdır. Maddenin son fıkrası bir takım hususiyetlerin icablarına göre ihracat işlerinde bazı mmtakalarda bazı ihraç maddeleri için ruhsatname mecburiyetinin istisna edilmesine de İktisad vekâleti teklifile İera Vekilleri Heyetince karar verileceği hakkında isabetli bir hükmü ihtiva etmektedir.

ikinci madde de ruhsatname almak isteyen tacirlerin dört bentte yazılı vasıf ve şartları haiz bulunmaları gösterilmektedir.

Bu madde de sayılan şartlar arasında Türk ceza kanun ile ticaret kanununun ve 1705 numaralı kanunun hükümlerine atfedilen cezalarla mahkûm olmamaları temin edilmek istene maksadın istihsalı için önce bu işi yapacakların zayıf karakterde olmadıklarının şüphe götürmez surette itminan vermeleri düşüncesine dayanan bir kayıttır.

Bu maddenin bir fıkrasında ihraç ticaretiyle meşgul olacakların kendilerinin veya şeriklerinin onlar da olmazsa müstahdemlerinin ihraç işlerinde vukuf sahibi olmaları da dış piyasasına mal ihracının bilgili eller tarafından yapılmasını temine matuf bir şarttır.

Maddenin D fıkrasında iflâs eden tacirlere ihraç ticareti yapmaları için ruhsatname verilip verilmemesi uzun münakaşayı mucip olmuştur. Mutlak olarak iflâs eden bir tacirin ihraç işini hiç yapamaması muvafık görülmemiş, çünkü hakkında iflâs kararı verilen bir tacir kanun dairesinde itibari yerine gelinece; memnu olan hakları da tabiatile avdet edeceğine ve itibarın yerine gelmesi için müflisin borcunu ödeyerek bütün alacaklıları tarafından ibra edilmiş ve

böylece eski ilişkilerinden hiç birisi kalmamış olması meşrut bulunduğuna göre teklif lâyihasındaki müflislere aid mutlak kayid kaldırılmış ve yalnız hileli ve taksiratlı olarak iflâs etmiş olanların ihracat ticareti yapamaması kabul edilmiştir.

Karakterleri itibarile zaif bazı tacirlerin müretteb olduğu şüphesini kuvvetle uyandıran bir vaziyette alacaklılardan ekseriyet reyî toplanarak hakikî alacaklılarını zarara sokacak mahiyette konkordato akdettikleri görüldüğünden; icra iflâs kanununda konkordato hakkında mahkemeye takdir salâhiyeti veren hükümler mevcud bulunmasına rağmen ticarî hayatında konkordato yapmış bir şahsın ihracat ticaretinde aranılan sıkı inzibatî kayitler arasında bu işi yapmaktan menedilmesi memleketin ekonomik yüksek menfaatleri bakımından lüzumlu bir tedbir olduğuna encümen kanaat getirmiş ve bu fıkra-ya ruhsatname almak için bunun da şart olduğu yolunda bir hüküm koymuştur.

İktisad encümeninin Hükümetin teklifi olarak kabul ettiği üçüncü madde encümenimizce ikinci maddenin D fıkrasına alındığından bu numaralı madde lâyihadan çıkarılmıştır.

Encümenin tertibine göre dördüncü maddede ruhsatname alacakların müracaat etmeleri usulünü göstermektedir.

Encümenin tertibine göre madde olarak koyduğu hüküm İktisad encümeninin 4 numaralı maddesinin son fıkrası olup bu fıkra ruhsatnamede hangi malların ihraç edileceğinin yazılı olması lâzımgelceğini ve yazılı olmayan maddenin ihraç ticaretini ruhsatname sahiplerinin yapamayacaklarını ve başka mallar ihraç işini yapmak isteyenlerin bunu ruhsatnamelerine ilâve ettirebileceklerini göstermekte olup bunların müstakil bir maddede yazılı olması mucip görülerek o suretle madde tertip edilmiştir.

Beşinci madde de ruhsatname numarasının yazılmasına dair olan İktisad encümeninin beşinci maddesinde bu numaranın firmanın altına yazılması gösterilmiş ise de ticarî unvan hakkında Ticaret kanununun umumî hükümlerine tearuz edebilecek olan bu mecburiyet ihraç ticareti için ruhsatname alan tacirlerin yalnız ticarî kâğıtlarında yazılı firmaların altına bu numaraların konmasına hasredilmiş olduğu anlaşılmasına mebnî madde, numaranın bu kâğıtlara konulması icap edeceği suretinde yazılmıştır.

İktisad encümeninin beşinci maddesinin son fıkrası ruhsatname göstermeyen tacirlerin mallarının gümrüklerden memleket dışına çıkarılmayacağı hükmünü ihtiva etmekte olup bu hükmün, ruhsatname numarasının firmanın yazılı bulunduğu kâğıtlara yazılmasını âmir olan maddede bir fıkra olarak bulunması münasip görülmediğinden müstakil bir madde olarak yazılmış ve gümrüklerden ruhsatname ibraz etmeyenlerin mallarının mutlak olarak çıkarılmaması da birinci maddenin son fıkrasındaki istisnâî kayda göre doğru olamayacağından bu kayıt de maddeye işaret olunmuştur.

Encümenimizin tertibine göre yedinci madde ihracat işile meşgûl olan ruhsatnameli tacirlerin birlik kurmalarını Hükümetin emredebileceğini ve ruhsatnameyi haiz her tacirin mntakasındaki birliğe aza olabileceğini ve bu birlikler için İcra Vekilleri Heyetinin tasdik edeceği statülerin İktisad vekilligince tanzim olunacağını ve birliğe girmeyen tacirlerin birliğin ihraç edeceği malların ihraç ticaretini yapamayacağını göstermektedir.

Birlik teşkili, ihracat mallarımızın dış piyasade daha müsait şartlarla satılmasını temin edeceği ve mal sahipleri için daha faydalı olacağı aşikâr olduğundan bu maksadı elde etmek için Hükümete birlik kurmaya salâhiyet veren ve birliğe girmeyenler hakkında yukarıda yazılı memnuiyeti ihtiva eden hükümler, derpiş edilen faydalar dolayısıyla encümenimizce tasvib edilmiştir.

Sekizinci maddede 1705 numaralı kanunla bu lâyihada yazılı hükümlere göre çıkarılmış nizamname ve alınmış kararlara karşı teknik bakımdan aykırı olan fiiller için yirmi liraya kadar hafif para cezası hükmolunması kabul edilmiştir.

Teknik bakımdan cezayı müstelzim olan fiillerin ayrıca cezası gösterilmiş ve nizamname ve kararlarda ihraç mallarının ambalâjlarında şu cins tahtadan kutu veya sandık yapılması paslı çivi kullanılmaması ve ihraç olunacak malın parşömen kâğıda sarılması gibi usul ve kaide sayılan hususlara riayetsizlik olduğu verilen izahlardan anlaşıldığından umumî hükümlere göre temyiz kabiliyeti olmayan hafif para cezasile cezalandırılmaları encümence muvafık bir müeyyide görülmüştür.

Dokuzuncu maddede tasrih edilen fiilleri

yapmayı itiyat edenler hakkında 1705 numaralı kanundaki cezanın tatbik olunacağı gösterilmiş ve itiyadın ne olduğu da maddenin son fıkrasında tesbit edilmiştir.

Onuncu madde ile ruhsatnamenin geri alınması şekli tavih kılınmıştır.

On birinci maddede ihraç mallarının kıymetlerinin iç ve dış pazarlarda düşürmek ve arttırmak maksadile normal piyasa fiyatlarına tesir yapanlar hakkında tertib edilecek ceza gösterilmektedir.

Normal fiatlara müessir hareketin ticarete ve dolayısıyla memleket ekonomisine yapacağı zarar bakımından makbul bir sebep olmaksızın bu suretle yapılacak hareketlerin cezalandırılması lüzumlu olmakla beraber bu fiiller hakkında kanunî takib yapılması cezalandırılmak hususunda bu maddede tesbit edilen şartların mevcut olduğuna önceden bir heyetin karar vermesi muvafık görülmüş ve maddenin ikinci fıkrasında 1913 numaralı kanunda olduğu gibi idarî bir heyetin teşekkülü tarzı yazılmış ve bu heyetin kararları üzerine C. Müddeiumumiliklerince takibat yapılacağı tasrih olunmuştur.

Yukarıda yazılı heyetçe verilecek kararlar ancak C. Müddeiumumilerince takip yapmağa müessir olup müddeiumumilerin hukuku amme davası açmalarına kendilerini icbar edemez. Müddeiumumiler bu karar üzerine umumî hükümler dairesinde hazırlık tahkikatı yaparak hâsıl edecekleri kanaate göre hukuku amme davasını açıp açmamakta muhtardır.

Hükümet teklifinin 13 ncu maddesinde 1705 numaralı kanunla bu kanuna göre suç sayılan fiillerin duruşmasında davacı sıfatile vekilliğin mahkemelerde mümessil bulunduracağına dair olan hüküm encümenimizce de isabetli görülmemiş ve verilen izahata göre bu yolda bir hüküm konulması ihtisasa taallûku dolayısıyla mahkemeyi tenvir etmek istenildiği anlaşıldığından Umumî hükümlere göre mahkemelerin icabında vukuf ehli dinlemeleri ve onlardan mütalea sormaları salâhiyeti mevcut olmakla beraber bu işte bir mütehassısın mütaleasının her halde dinlenmesinin faydalı olacağı şüphesiz olduğundan yalnız bu ciheti gösteren bir hüküm lâyihamın on ikinci maddesi olarak kaleme alınmıştır.

Sekizinci maddede yazılan teknik sayılan suçlar için sulh mahkemeleri ceza kararnamesile de bu madde hükmünü yerine getireceğinden bu hallerde on ikinci maddenin tatbik olunmacağı maddenin sonuna kaydolunmuştur.

On üçüncü maddede C. Müddeiumumilerine bir vazife verilmektedir. O da : Bu kanuna göre her hangi bir tacirin ikinci maddenin B bendinde yazılı cürümlerden birile mahkûm olduğu takdirde bu hüküm katileştikten sonra bir suretinin İktisad vekâletine gönderilmesidir. Bununla İktisad vekâleti bir sicil tutarak mahkûmlardan birinin ihraç ticareti yapmak için ruhsatname istediği takdirde evvelden malûmu olan mahkûmiyetinden dolayı müraعاتını reddedebilmek imkânı kolayca temin edilmiş olacaktır.

Adli sicil henüz tatbik edilmediğine göre bu suretle bir hüküm konması zarurî görülmüştür.

Lâyihamın on dördüncü maddesinde; hükmi şahıslarda kimlere ceza verileceği gösterilmiştir.

On beşinci madde olarak İktisad encümeninin on üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

On altıncı maddede; ihracat ticaretinin murakabesinde kullanılacak memurların ilmi seviyelerini ve ayrıca ihtisas kurslarından ehliyetname almalarını gösteren hüküm encümenimizce lüzumlu ve faydalı görülmüştür.

Muvakkat maddenin üç bendinde, kanunun mükteleb hakları mahfuz tuttuğu ve kanunun tatbikatına başlanırken bazı hükümlerin kanunun meriyetinden bir müddet sonraya bırakılacağı gösterilmektedir.

Encümenimizce ittifakla kabul edilen lâyiha havalesi mucibince Bütçe encümenine vermek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye En. Rs.	M. M.	Kâtib
Çorum	Kocaeli	Trabzon
Münir Çağrı	Salâh Yargı	R. Karadeniz
Antalya	Erzurum	Bursa
T. Arıcan	Faah Sirmen	Atıf Akgüç
Balıkesir		Erzincan
O. Nigazi Burcu		A. Fırat
İcel		Konya
H. Ongun		R. Türcl

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe encümeni
Mazbata No. 184
Esas No. 1/525

6 - VI - 1936

Yüksek Reisiğe

Ticarette taşışın menî ve ihracatın murakabesi ve kontrolü hakkındaki 1705 sayılı kanuna ek olarak Başvekâletin 27 nisan 1936 tarih ve 6/1359 sayılı tezkeresile Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası İktisad ve Adliye encümenlerinin mazhatalarile birlikte encümenimize verilmiş olmakla İktisad vekili Celâl Bayar ve Muhasebat umum müdür vekili hazır oldukları halde okundu ve konuşuldu:

Dış ticareti işlerle iştigal eden eşhasın Hükümetin daimî kontrolüne tâbi tutulmasını ve ihracat mallarımızın taşıştan vikayesini temin gayesile teklif edildiği anlaşılan bu lâyiha hakkında verilen izahlar ve esbabı mucibede yazılı mütalealar yerinde görülerek lâyiha esas itibarile encümenimizce de muvafık görülmüş ve maddeler Adliye encümeninin tadili veçhile kabul olunmuştur.

Ancak bu kanunun istilzam ettiği masrafların, 1936 malî yılı İktisad vekâleti bütçesinin 752 nci Türkofis ve harici ticaret mümessillikleri teşkilât ve masarifi umumiyesi faslı ile kabul

edilmiş olan tahsisattan karşılanması mümkün bulunduğu cihetle bu iş için şimdilik ayrı bir tahsisat verilmesine lüzum görülmemiş ve Adliye encümenince aynen kabul edilen Hükümetin ikinci muvakkat maddesi değiştirilmiştir.

Adliye encümeninin muvakkat maddesinin (C) fıkrası ile 17 nci maddesi birleştirilerek yeniden yazılmıştır.

Müstacelen müzakere edilmek dileğiyle Umumî Heyetin tasvibine konumak üzere Yüksek Reisiğe sunuldu.

Rs. V.	M. M.	
Isparta	Trabzon	Balıkesir
Mükerrem Ünal	Sırrı Day	E. Adakan
Çorum	Çorum	Gümüşane
M. Cantekin	E. Sabri Akgöl	D. Sakarya
Mardin	Muş	Ordu
R. Erten	Ş. Ataman	H. Yalman
Seyhan	Sivas	Sivas
N. Eldeniz	R. Başara	Remzi Çiner
Yozgad		
S. İçöz		

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1705 sayılı kanuna bazı maddeler eklenmesi
hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — İhracat ticareti ile meşgul olmak isteyen tacirler İktisad vekâletinden ruhsatname alırlar.

İktisad vekâletinin teklifi ve İcra Vekilleri Heyetinin kararile bazı mntakalar veya bazı ihracat maddeleri bu hükümden istisna edilebilir.

İhracat ruhsatnameleri sıra numarasile ve iki nüsha halinde tanzim edilerek birisi tacirin mensup olduğu ticaret odasına tevdi olunur, diğeri vekâlet dosyasında o tacir adına açılacak sicil dosyasında saklanır.

MADDE 2 — Ruhsatname almak için :

a) Ticaret kanununun 4 ncü maddesi mucibince tacir ehliyetini haiz bulunmak,

b) Sahtekârlık, tefecilik, dolandırıcılık, emniyeti suiistimal suçlarından birile veya Türk ceza kanununun 358, 359 ve 363 ncü maddelerinden biri veya ticaret kanununun 64 ncü maddesi veyâhud 1705 numaralı kanun hükümlerine tevfikân mahkûm edilmemiş olmak.

c) İhraç edeceği mallar ve ihracatın icap ettireceği muamele hakkında vukuf sahibi olduğu veya vukuf sahibi şerik veya kendisine bağlı müstahdeme malik bulunduğu, mensup olduğu ticaret odasınca tasdik edilmiş bulunmak,

ç) Mecmuu 5 000 lirayı geçmemek üzere ihracat ticareti ile meşgul olduğu malların beheri için cinsine göre 250 liradan 2 500 liraya kadar teminat göstermek,

d) İşlenmesi, anbalajı, istihsali veya ihracatı nizamnameye veya teşkilâta bağlanmış maddeler de bu nizamname hükümlerini veya teşkilât icaplarını kabul edeceğini peşinen taahhüt etmek lâzımdır.

Ruhsatname alacak hükmî şahısların kuran veya bunları, imzalarile ilzam eden, kimselerin (b) bendlerine göre mahkûm edilmemiş olmaları şarttır.

MADDE 3 — İflâs ettikten veya taksiratlı yahud hileli iflâsa mahkûm olduktan sonra itibarı yerine getirilmiş veya memnu hukuku iade edilmiş olan şahıslar.

İKTISAD ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

1705 sayılı kanuna bazı maddeler eklenmesi
hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — İhracat ticareti ile meşgul olmak isteyen tacirler İktisad vekâletinden ruhsatname alırlar. Bu ruhsatnameler üç senelik olup müddetleri bitince yenilenmeleri mecburidir.

İktisad vekâletinin teklifi ve İcra Vekilleri Heyetinin kararile bazı mntakalarda bazı ihracat maddeleri bu hükümden istisna edilebilir.

MADDE 2 — Ruhsatname almak için :

A - Ticaret kanununun 4 ncü maddesi mucibince tacir ehliyetini haiz bulunmak,

B - Sahtekârlık, tefecilik, dolandırıcılık, emniyeti suiistimal suçlarından biri ile veya Türk ceza kanununun 358, 359 ve 363 ncü maddelerinden biri veya ticaret kanununun 64 ncü maddesi veyâhud 1705 numaralı kanunun hükümlerine tevfikân mahkûm edilmemiş olmak,

C - İhraç edeceği mallar ve ihracatın icap ettireceği muamele hakkında vukuf sahibi olduğu veya vukuf sahibi şerik veya kendisine bağlı müstahdeme malik bulunduğu mensup olduğu ticaret odasınca tasdik edilmiş bulunmak lâzımdır.

Ruhsatname alacak hükmî şahıslar da bunları kuran veya bunları imzalarile ilzam eden kimselerin (B) bendine göre mahkûm edilmemiş olmaları şarttır.

MADDE 3 — Hükümetin teklifi aynen

ADLIYE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Ticarette tağşişin meni ve ihracatın muraakabesi ve korunması hakkında 1705 numaralı kanuna ek kanun lâyihası

MADDE 1 — İhracat ticaretile meşgul olmak isteyen tacirler İktisad vekâletinden ruhsatname almaya mecburdurlar. Bu ruhsatnameler üç sene müddetle muteber olup müddet bitince yenilenmeleri lâzımdır.

İktisad vekâletinin teklifi ve İcra Vekilleri Heyetinin kararı ile bazı mmtakalarda ihracat maddelerinden bazıları bu hükümden istisna edilebilir.

MADDE 2 — Ruhsatname almak için :

A - Ticaret kanununun 4 ncü maddesi mucibince ticaret yapabilmek ehliyetini haiz bulunmak,

B - Türk ceza kanununun 3 ncü babının birinci, ikinci ve üçüncü, altıncı tabının birinci, üçüncü ve beşinci ve onuncu babının birinci ve dördüncü fasılları ve adı geçen kanunun 503, 504 ve 505 nci maddelerile ticaret kanununun 64 ncü ve 1705 numaralı kanunun hükümlerine göre mahkûm edilmemiş olmak.

C - İhraç edeceği mallar ve ihracın icap ettiği muamele hakkında vukuf sahibi olduğu veya vukuf sahibi şerik veya müstahdemi bulunduğu mensup olduğu ticaret odasının tasdik edilmiş bulunmak,

D - Hileli veya taksiratlı olarak iflâs etmemiş veya konkordato yapmamış olmak şarttır. (Âdi iflâsta itibarı yerine gelenler bu kayitten müstesnadır).

Ruhsatname almak isteyen hükmi şahıslarda idare meclisi reis ve azalarile bunları imzalarile ilzam edenlerin (B) ve (D) bentlerinde yazılı şartları haiz bulunmaları lâzımdır.

MADDE 3 — Ruhsatname almak isteyenler, hangi malların ihracile meşgul olacaklarını İktisad vekâletine verecekleri istida ile bildirirler; Birinci maddede yazılı şartları haiz bu-

BÜTÇE ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

MADDE 1 — Adliye encümeninin 1 nci maddesi aynen.

MADDE 2 — Adliye encümeninin 2 nci maddesi aynen.

MADDE 3 — Adliye encümeninin 3 ncü maddesi aynen.

Hü.

- a) Rursatname alamazlar,
- b) İhracat ticaretile meşgul olanlar nezdinde vukuf sahibi olarak gösterilemezler,
- c) İhracat ticaretile meşgul olan hükmi şahısları kuramazlar ve bunları imzalarile ilzam edemezler.

Konkordato yapmış olanların ruhsatname talepleri hakkında, yapacağı mahrem tahkikata göre müsbet veya menfi karar itasına İktisad vekâleti salâhiyettardır.

MADDE 4 — Ruhsatname almak isteyenler hangi malların ihracı ile meşgul olacaklarını arzuhallerinde gösterirler ve ruhsatname verilmesi için ibraz edecekleri vesikaları arzuhallerine bağlarlar.

Ruhsatnamede, tacirin ihracat ile meşgul olduğu malların adları gösterilir.

İhracat ticaretile meşgul olanlar, ruhsatnamelerinde yazılı olmayan malların ihracat ticaretini yapamazlar.

MADDE 5 — Ruhsatnameleri bir tacir firmasına ve bütün ticarî evrakına ruhsatname numarasını yazmağa mecburdur.

Ruhsatname ibrazına mecbur tacirlerin malları gümrüklerden ülke dışına çıkarılmaz.

MADDE 6 — İhracat ruhsatnamesini haiz tacirler veya bunların vücade getirdikleri meslekî birlikler, veya ticaret sicillinde kayıtlı sanayi erbabı kendilerini alâkadar eden ticaret maddelerinin hazırlama, istihsal, imal, tevzi, satış ihraç veya ithalinin, bütün alâkadarlarca tatbiki mecburî hükümler altına alınmasını veya aralarında meslekî birlikler teşkilini Hükümetten talep edebilirler. Bu bapta istidalar aşağıdaki vesaika bağlı olarak İktisad vekâletine verilir:

a) Taleb birlik namına yapıldığı takdirde:

- 1 - Birliğin nizamnamesi ve azasının isim ve sicil numaraları,
- 2 - İdare meclisindeki tacirlerin isimleri ve sicil numaraları,
- 3 - Talebin kararlaştırıldığı içtima veya içtimaların zabıt hulâsaları,
- 4 - Talebin ne noktalardan millî ekonomi

İk. E.

MADDE 4 — Ruhsatname almak isteyenler hangi malların ihracı ile meşgul olacaklarını arzuhallerinde gösterirler ve ruhsatname verilmesi için ibraz edecekleri vesikaları arzuhallerine bağlarlar.

Ruhsatnamede tacirin ihracat ile meşgul olduğu malların adları gösterilir.

İhracat ticaretile meşgul olanlar ruhsatnamelerinde yazılı olmayan malların ihracat ticaretini yapamazlar. Yapmak isteyenler her zaman müracaat edip ruhsatnamelerine yeni ihraç mallarının ilâvesini isteyebilirler.

MADDE 5 — Ruhsatnameli bir tacir firmasına ve bütün ticarî evrakına ruhsatname numarasını yazmağa mecburdur. Ruhsatname ibraz etmeyen tacirlerin malları gümrüklerden ülke dışına çıkarılmaz.

MADDE 6 — Hükümet lüzum gördüğü mmtakalarda muayyen maddelerin ihracat ile meşgul ruhsatnameli tacirler arasında birlikler kurabilir. Bu birliklere girmeyen tacirler mezkûr maddelerin ihraç ticaretini yapamazlar.

Bu birliklerin vazife ve salâhiyetlerini gösteren statüler alâkadarların mütaleası alınarak İktisad vekâletince hazırlanır ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunur.

Statülerde azaların birlikten çıkarılmasını icap ettiren sebepler de gösterilir.

Her ruhsatnameli tacir mmtakasındaki birliğe aza olabilir.

Ad. E.

lunduklarına dair icab eden vesikaları da bu istidaya raptederler.

MADDE 4 — Verilecek ruhsatnamede tacirin hangi malların ihracile maşgul olacağı gösterilir.

İhracat tacirleri, ruhsatnamelerinde yazılı olmayan malların ihraç ticaretini yapamazlar.

Ruhsatnamelerde yazılı olanlardan başka mal ihraç etmek isteyen tacirler ellerindeki ruhsatnamelere bu malların da ilâvesini talep edebilirler.

MADDE 5 — Ruhsatname alan tacirler, firmalarının yazılı olduğu bütün ticarî kâğıtlarına ruhsatname numarasını koymaya mecburdurlar.

MADDE 6 — Birinci maddenin son fıkrasında yazılı istisnâî hükümler mahfuz kalmak üzere ruhsatname göstermeyen tacirlerin malları gümrüklerden memleket dışına çıkarılmaz.

B. E.

MADDE 4 — Adliye encümeninin 4 ncü maddesi aynen.

MADDE 5 — Adliye encümeninin 5 nci maddesi aynen.

MADDE 6 — Adliye encümeninin 6 ncü maddesi aynen.

Hü.

menfaat ve icaplarına uygun olduğunu izah eden esbabı mucibe,

5 - Aynı mevzular alâkadar tacir veya sanatkârların en aşağı üçte birinin bu talebe iştirak ettiklerini müsbit vesaik,

b) Taleb birlik namma yapılmadığı takdirde (a) fıkrasının 2, 3, 4 ve 5 nci fıkrasındaki malûmat ve vesaik ve talebe iştirak eden tacir veya sanatkârın isim, adres ve sicil numaraları.

MADDE 7 — Altıncı maddede zikredilen talepler, İktisad vekâletince tetkike değer görüldüğü takdirde bir ay içinde Resmî Gazete ile hulâsası neşir ve talep ve merbutatının bütün alâkadarlarca İktisad vekâletinde tetkik ve iki ay içinde mukabil lâyiha ve itirazların tevdi olunabileceği ilân olunur.

Gelecek itirazlar lüzum görüldüğü takdirde talebi yapan tarafa tebliğ ve ikinci defa tahriren mütaleaları almır ve en geç talep tarihinden itibaren 3 ay içinde alâkadarlar veya mümessileri kongre halinde içtimaî davet edilecek mesele müştereken tetkik ettirilir.

MADDE 8 — Yedinci maddede yazılı kongre kararları veya resen göreceği lüzum üzerine Hükümet rasyonelizasyon hedefi kararnamele tanzim ve neşrine mezundur.

MADDE 9 — 1705 numaralı kanun ve işbu zeylin hükümleri dahilinde yapılacak nizamnamelerle tayin edilen murakabe masrafı İktisad vekâleti bütçesinden temin edilecektir.

MADDE 10 — 1705 numaralı kanuna ve işbu zeyline tevfiikan alınmış kararlarda ve yapılmış nizamnamelerde tesbit edilen ve mezkûr ka-

İk. E.

MADDE 7 — Hükümetin 10 ncu maddesi aynen.

MADDE 8 — Bu kanunun neşri tarihinden itibaren teknik mahiyette suçtan üç defa mahkûm olan tacirlerle hariç ve dahilde taahhüdâtını hüsnü ifa etmemegi itiyat edindiği üç defa vesaikle İktisad vekâletince sabit olmuş olan tacirler hakkında 1705 numaralı kanunun cezaî hükümleri tatbik olunur ve gerek bu gibilerin ve gerek bu kanunun ikinci maddesinde yazılı vasıfları tamamen veya kısmen kaybedenlerin ellerindeki ruhsatnameler almır.

MADDE 9 — Meşru bir sebep olmaksızın fazla bir kazanç temini maksadile ihraç mallarının iç ve dış pazarlardaki kıymetlerini düşürmek veya artırmak suretile normal piyasa fiyatlarını müteessir edenler 1705 numaralı kanunun 6 ve 7 nci maddeleri hükümleri dairesinde ceza görürler.

MADDE 10 — Hükümetin 13 ncu maddesi aynan.

Ad. E.

B. E.

MADDE 7 — Hükümet, lüzum gördüğü mntakalarda muayyen malların ihracile meşgul ruhsatnameli tacirlerin birlikler kurmalarını emredebilir.

Her ruhsatnameli tacir, mntakasındaki birliğe aza olabilir.

Bu birliklerin teşkilât ve idare tarzlarile murakabe usullerini gösteren statüler, alâkâlıların mütaleası alındıktan sonra İktisad ve kâletince tanzim ve İcra Vekilleri Heyetince tasdik olunur.

Statülerde azaların birlikten çıkarılmasını icab ettiren sebepler de gösterilir.

Birliğe girmeyen tacirler birliğin iştigal mevzuu olan malları ihraç edemezler.

MADDE 8 — 1705 numaralı kanunla bu kanuna göre çıkarılmış nizamname ve alınmış kararlara bakımdan aykırı teknik fiillerden, ayrıca ceza tehdidi altına alınmamış bulunanları işliyenler hakkında sulh mahkemelerince yirmi liraya kadar hafif para cezası hükmolunur.

MADDE 9 — 8 nci maddede yazılı kabahatleri işlemeyi yahud dahil veya hariçteki taahhütlerini fena niyetle yerine getirmemeyi itiyat etmiş olan tacirler hakkında 1705 numaralı kanunun ceza hükümleri tatbik olunur.

Ruhsatname müddeti içinde yukarıdaki fıkrada yazılı kabahatlerin üç defa işlenmesi veya taahhütlerin aynı müddet içinde üç defa yerine getirilmemesi itiyat sayılır.

MADDE 10 — 9 ncu maddeye göre cezalandırılan veya bu kanunun ikinci maddesindeki vasıfların tamamını veya bir kısmını kaybe-

MADDE 7 — Adliye encümeninin 7 nci maddesi aynen.

MADDE 8 — Adliye encümeninin 8 nci maddesi aynen.

MADDE 9 — Adliye encümeninin 9 ncu maddesi aynen.

MADDE 10 — Adliye encümeninin 10 ncu maddesi aynen.

Hü.

nun mucibince adli takibatı icab ettirmeyen teknik mahiyette suçlardan dolayı 20 liradan aşağı olmamak üzere hafif para cezası hükmolunur.

Birinci fıkrada yazılı suçlardan dolayı takibat, ceza muhakemeleri usulü kanununun, 387 nci madde hükmü müstesna, yedinci kitabın birinci faslı hükümleri dairesinde yapılır. Verilen kararlar temyiz edilemez.

MADDE 11 — Teknik mahiyette suçtan 3 defa mahkûm olan tacirlerle, hariç ve dahilde teahhüdâtını hüsnü ifa etmemeyi itiyad edindiği 3 defa vesaikla ve İktisad vekâletince sabit olmuş olan tacirler hakkında 1705 numaralı kanunun cezaî hükümleri tatbik olunur ve gerek bu gibilerin ve gerek bu kanunun 2 nci maddesinde yazılı vasıfları tamamen veya kısmen kaybedenlerin ellerindeki ruhsatnameler almır.

MADDE 12 — Meşru bir sebep olmaksızın fazla bir kazanç temini maksadile ihraç mallarının iç ve dış pazarlardaki kıymetlerini düşürmek veya arttırmak suretile normal piyasa fiyatlarını, milli ekonomi menfaatları icaplarına muğayir şekilde, müteessir edenler veya bu maksatla birlik vücude getirenler 1705 numaralı kanun hükümleri dairesinde ceza görürler.

Millî ekonomi menfaati icapları İktisad vekâletince tayin olunur.

MADDE 13 — 1705 numaralı kanunun 6 nci ve 7 nci maddeleri ile Türk ceza kanununun 358, 359 ve 363 ncü maddeleri ve işbu kanun mucibince yapılan cezaî takiplerde İktisad vekâleti müddei sıfatile mahkemelerde mümessil bulundurulur.

MADDE 14 — İkinci maddenin (B) bendindeki suçların birinden dolayı veya 10 ncu madde mucibince mahkûm olan tacirler hakkındaki ka-

İk. E.

MADDE 11 — İkinci maddenin (B) bendindeki suçların birinden dolayı ve 7 nci madde mucibince mahkûm olan tacirler hakkındaki kararlar katileştikten sonra bunların suretleri C. Müddeiumumileri tarafından harçsız ve resimsiz olarak doğrudan doğruya İktisad vekâletine gönderilir.

MADDE 12 — Hükmi şahıslar aleyhine 1705 numaralı kanun ile bu kanunun hükümleri dairesinde yapılacak takiplerde cismanî cezalar bunların, alâkadar mümessillerile imza salâhiyetini haiz memurları hakkında ve para cezaları kendileri hakkında hükmolunur. Alâkadar mümessiller ile imza salâhiyetini haiz memurlar bu hareketleri hükmi şahıstan başkaları lehine bir menfaat temini veya hükmi şahısları izrar kastile yaparlarsa kendileri hakkında para cezasile birlikte cismanî cezanın en yüksek haddi hükmolunur ve hükmi şahıs aleyhine hiç bir ceza tertip edilmez.

MADDE 13 — 1705 numaralı kanun ile işbu kanun hükümleri dahilinde yapılacak nizamnamelerle tayin edilen murakabe masrafı İktisad vekâleti bütçesinden temin edilir.

MADDE 14 — İhracat ticaretinin murakabesinde kullanılacakların ticaret mektebi veya en aşağı lise mezunu olması ve İktisad vekâle-

Ad. E.

ednlerin ruhsatnameleri geri almır.

MADDE 11 — Makbul bir sebep olmakst-
zın ihraç mallarının kıymetlerini iç ve dış pa-
zarlarında düşürmek ve arttırmak suretile nor-
mal piyasa fiyatlarına tesir yapanlar 1705 nume-
ralı kanunun 6 ve 7 nci maddelerine göre ce-
zalandırılırlar.

Bu maddenin tatbikını icap ettiren şartların
mevcud olduğuna o yerin en büyük mülkiye âmi-
rinin veya tevkil edeceği idare şubeleri âmirle-
rinden bir zatın reisliği altında İktisad vekâ-
letinin memur edeceği bir zat ile ticaret oda-
ları ve bulunmayan yerlerde belediye daimî en-
cümenlerince kendi azaları arasından seçile-
cek bir zattan mürekkep heyet tarafından karar
verilir. Bu karar üzerine C. müddeiumumiliğin-
ce takip yapılır.

MADDE 12 — 1705 numaralı kanunla bu
kanunda yazılı suçların duruşmalarında mah-
keme İktisad vekilliği tarafından memur edi-
lecek mütehasısın mütaleasını dinler.

8 nci maddede yazılı cezanın tertibinde bu
madde hükmü tatbik olunmaz.

MADDE 13 — İkinci maddenin (B) bendin-
de yazılı suçlardan dolayı veya 9 ncu maddeye
göre mahkûm edilen tacirler hakkındaki hüküm-
ler katileştikten sonra bunların birer sureti
Cümhuriyet müddeiumumiliklerince doğrudan
doğruya İktisad vekâletine gönderilir.

MADDE 14 — Hükmi şahısların 1705 nume-
ralı kanunla bu kanun hükümlerine aykırı ha-
reketlerinden dolayı cezaî takipler bunların

B. E.

MADDE 11 — Adliye encümeninin 11 nci
maddesi aynen.

MADDE 12 — Adliye encümeninin 12 nci
maddesi aynen.

MADDE 13 — Adliye encümeninin 13 ncü
maddesi aynen.

MADDE 14 — Adliye encümeninin 14 ncü
maddesi aynen.

Hü.

rarlar katileşdikten sonra bunların suretleri Cümhuriyet müddeiumumileri tarafından harçsız ve resimsiz olarak doğrudan doğruya İktisad vekâletine gönderilir.

MADDE 15 — Hükmi şahıslar aleyhine 1705 numaralı kanun ile bu kanun hükümleri dairesinde yapılacak takiplerde cismanî cezalar bunların alâkadar mümessilleri ile imza salâhiyetini haiz memurları hakkında ve para cezaları kendileri hakkında hükmolunur.

Alâkadar mümessiller ile imza salâhiyetini haiz memurlar bu hareketleri hükmi şahısdan başkaları lehine bir menfaat temini veya hükmi şahsı zarar kastile yaparlarsa kendileri hakkında para cezasile birlikte cismanî cezanın en yüksek haddi hükmolunur ve hükmi şahıs aleyhine hiç bir ceza tertib edilemez.

MADDE 16 — Ruhsatname isteyen tacirlerden her malın cinsine göre alınacak teminat miktarları İktisad vekâletinin teklifi ve İcra Vekilleri Heyetinin tasdikile tesbit olunur. Aynı yoldan tadilât kabildir.

MADDE 17 — İhracat ticaretinin mürakabe ve kontrolünde kullanılacakların ticaret mektebi veya en aşağı lise mezunu olması ve İktisad vekâletince açılacak ihtisas kurslarından ehliyetname almış bulunmaları şarttır.

MUVAKKAT MADDE 1 — 1 kânunusani 1936 tarihinden önce ihracat taciri olarak teessüs etmiş olup bu kanunun neşri tarihine kadar bilfiil ihracat ticaretile meşgul oldukları, mukayyed buldukları ticaret odasınca tasdik edilen tacirler bu kanunun neşri tarihinden itibaren 6 ay içinde bu kanun hükümleri dahilinde ruhsatname almak için İktisad vekâletine müracaat ederler.

İk. E.

tince açılacak ihtisas kurslarından ehliyetname almış bulunmaları şarttır.

MUVAKKAT MADDE 1 — 1 kânunusani 1936 tarihinden önce ihracat taciri olarak teessüs etmiş olupta bu kanunun neşri tarihine kadar bilfiil ihracat ticaretile meşgul oldukları mukayyet buldukları ticaret odasınca tasdik edilen tacirler bu kanunun neşri tarihinden itibaren altı ay içinde müracaatla ruhsatname almağa mecburdurlar.

Ad. E.

alâkalı mümessillerile imza salâhiyetini haiz memurları hakkında icra edilir.

Mümessil ve memurların bu hareketleri başkalarına menfaat temin etmek veya mensup oldukları hükmî şahıslara zarar vermek maksadile yapılmış ise tertip edilecek ceza bir misline kadar arttırılabilir.

MADDE 15 — İktisad encümeninin 13 ncü maddesi aynen.

MADDE 16 — İhracat ticaretinin murakabe-sinde kullanılacak memurlar en az lise veya bu derecedeki Ticaret mektebi mezunlarından ol-ması ve İktisad vekâletince açılacak ihtisas kurslarından ehliyetname almış bulunmaları şarttır.

MUVAKKAT MADDE :

A — 1 Kânunusani 1936 tarihinden önce ihracat taciri olarak teessüs etmiş olupta bu kanunun neşri tarihine kadar ihracat ticaretile meş-gul oldukları kayıtlı buldukları ticaret oda-larınca tasdik edilenler bu kanunun neşrinden itibaren altı ay içinde İktisad vekâletine mü-racaat ederlerse ikinci maddede yazılı vasıf ve şartlar aranmaksızın kendilerine ruhsatname verilir.

B - Hükümetin ikinci muvakkat maddesi aynen.

C - 5 ve 16 ncı maddeler hükümleri bu kanu-nun neşrinden altı ay sonra tatbik olunur.

B. E.

MADDE 15 — İktisad encümeninin 13 ncü maddesi aynen.

MADDE 16 — Adliye encümeninin 16 ncı maddesi aynen.

MUVAKKAT MADDE —

A) - Adliye encümeninin (A) fıkrası aynen.

B) - Bu kanunun istilzam ettiği masraflar 1936 mali yılı İktisad vekâleti bütçesinin 752 ncı Türkofis ve harici ticaret mümessillikleri teşki-lât ve masarifi umumiyesi faslından verilir.

Hü.

MUVAKKAT MADDE 2 — İktisad vekâletinin 1936 yılı bütçesinin 688 numaralı faslına bu kanunun tatbikatı masrafı olarak 65 000 lira tahsisat ilâve edilmiştir.

MADDE 18 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 19 — Bu kanunun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

21 - IV - 1936

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İ İnönü</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>K. Özalp</i>
Da. V.	Ha. V.	Mal. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Dr. T. R. Aras</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>S. Arıkan</i>	<i>A. Çetinkaya</i>	<i>C. Bayar</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. Saydam</i>	<i>Rana Tarhan</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>

İk. E.

MUVAKKAT MADDE 2 — Hükûmetin teklifi aynen.

MADDE 15 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir. Ancak 5 nci madde hükmü kanunun neşrinden altı ay sonra tatbik olunur.

MADDE 16 — Hükûmetin 19 ncu maddesi aynen.

Ad. E.

B. E.

MADDE 17 — Hükûmetin 18 nci maddesi aynen.

MADDE 18 — Hükûmetin 19 ncu maddesi aynen.

MADDE 17 — Bu kanunun 5 ve 16 ncı maddeleri kanunun neşrinden altı ay sonra ve diğer maddeleri neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 18 — Bu kanun hükümlerini icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

